

Zdravotné odvody z dividend v roku 2013 a od roku 2014

Vyplatené podiely spoločníkom z čistého zisku (dividendy) nie sú predmetom dane z príjmov. Je z nich ale potrebné odviesť zdravotné poistenie. Predpisy sa za rok 2013 niekoľkokrát zmenili.

V roku 2013 nastali v zákone o zdravotnom poistení (zákon č. 580/2004 Z. z.) zmeny, ktoré nadobudli účinnosť celkovo päťkrát. Zákon o zdravotnom poistení bol nepriamo novelizovaný koncom roka 2013 aj zákonom č. 463/2013 Z. z., ktorým sa priamo novelizoval zákon č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov. Zmeny sú síce účinné až od nového roka, ale taktiež sa dotýkajú skutočností, ktoré nastali v priebehu roka 2013. **Od 1. januára 2014 sa zjednotí maximálny vymeriavací základ pre príjmy zo všetkých zárobkových činností, a to do výšky 60-násobku priemernej mesačnej mzdy pred dvoch kalendárnych rokov.** Príjmy z dividend nebudú tvoriť výnimku. Rok 2013 bol čo sa týka platenia povinného verejného zdravotného poistenia z dividend mierne roztržitý a legislatívne zmeny priniesli v priebehu roka niekoľko zásadných zmien. Prinášame Vám článok, v ktorom sú zosumarizované zmeny a doplnenia za rok 2013.

Zmeny v zákone o zdravotnom poistení v súvislosti s dividendami od 1. januára 2013

Je tomu takmer rok, kedy nadobudli účinnosť zákon č. 421/2012 Z. z. a zákon č. 252/2012, ktorými sa novelizoval zákon o zdravotnom poistení. Tieto zákony priniesli v súvislosti so zaťažením dividend zdravotným poistením aj tieto zmeny:

- zvýšenie sadzby poistného na 14 % bez zvýhodnenia osôb so zdravotným postihnutím,
- zvýšenie maximálneho vymeriavacieho základu o 120-násobok priemernej mesačnej mzdy pred dvoch rokov, ak má poistenec príjmy aj z dividend,
- zrušenie minimálneho základu, do výšky ktorého dividendy nepodliehali poistnému,
- zvýšenie hranice pre minimálny základ na 50 % priemernej mesačnej mzdy pred dvoch rokov,
- zvýšenie maximálneho vymeriavacieho základu na 60-násobok priemernej mesačnej mzdy pred dvoch rokov,
- zavedenie nového platiteľa poistného – platiteľ dividend,
- zavedenie platenia preddavkov na poistné z dividend pri sadzbe poistného 14 % (výška maximálneho základu bola určená na 120-násobok priemernej mesačnej mzdy pred dvoch rokov) a so splatnosťou do 8 dní po skončení mesiaca, v ktorom boli dividendy vyplatené.

Nové podmienky pre platenie poistného na povinné verejné zdravotné poistenie z dividend sú plánované prvýkrát použiť až na dividendy vyplatené zo zisku vykázaného v účtovnej závierke za účtovné obdobie kalendárny rok 2013. Na platenie poistného z rozdeleného zisku (dividend), ktorý bol dosiahnutý v účtovných obdobiach, ktoré sa začali od 1. 1. 2011 do 31. 12. 2012 (t. j. posledné účtovné obdobie je hospodársky rok od 12/2012 do 11/2013) sa mali pôvodne vzťahovať ustanovenia zákona o zdravotnom poistení, ktoré boli účinné do 31. 12. 2012. Problémom boli nekonzistentné maximálne vymeriavacie základy. Maximálny vymeriavací základ do 31. 12. 2012 bol ustanovený na 36-násobok priemernej mesačnej mzdy pred dvoch rokov.

Zmeny v zákone o zdravotnom poistení v súvislosti s dividendami od 1. októbra 2013

Poriadok v určení spôsobu zahrnovania dividend za účtovné obdobia od roka 2011 až po hospodárky rok začínajúci decembrom 2012, ktoré boli vyplatené v roku 2013, do vymeriavacieho základu (a teda aj v platení poistného) ustanovil zákon č. 220/2013 Z. z. s účinnosťou od 1. októbra 2013. Uvedený zákon doplnil znenie § 38b ods. 9, ktorý je súčasťou prechodných ustanovení k úpravám účinným od 1. januára 2013. Jednoznačne sa ustanovilo, že minimálny základ aj maximálny celkový (spoločný) vymeriavací základ sa určí podľa predpisov platných v čase vyplatenia príjmu z dividend zo zisku dosiahnutého v účtovnom období, ktoré sa začalo od 1. 1. 2011 do 31. 12. 2012. Keďže po celý rok 2013 sa určenie týchto veličín nezmenilo, **použije sa minimálny základ vo výške 50 % z priemernej mesačnej mzdy spred dvoch rokov a celkový vymeriavací základ maximálne vo výške 60-násobku priemernej mesačnej mzdy spred dvoch rokov.** Výslovne sa ustanovilo, že sa neuplatní osobitné pravidlo zvyšovania maximálneho vymeriavacieho základu o 120-násobok priemernej mesačnej mzdy spred dvoch rokov, ak má poistenec príjem aj z dividend. Použitie nových veličín, ktoré boli zavedené od 1. januára 2013 sa nedotkne použitia sadzieb poistného, a síce sadzba poistného sa vo všeobecnosti uplatní vo výške 10 % a pre osoby so zdravotným postihnutím sa použije sadzba o polovicu nižšia, čiže 5 %. Poistné bude poistencovi (príjemcovi príjmu z dividend) vyúčtované až v ročnom zúčtovaní za rok 2013, ktoré je príslušná zdravotná poisťovňa povinná vykonať do konca septembra 2014. Oznamovacia povinnosť o výške príjmu z dividend zostáva zachovaná a poistenec, teda príjemca príjmu z dividend si ju musí splniť do konca mája 2014 na predpísanom tlačive. Mierne sa tak zvýši časť dividend, ktorá je oslobodená od zaťaženia poistným, a síce poistnému nebude podliehať dividenda, ktorá neprekročí sumu 393 eur. **Do maximálneho (celkového) vymeriavacieho základu sa zahrnie suma presahujúca minimálny základ.**

Tá skutočnosť, že sa použijú veličiny pre minimálny a maximálny vymeriavací základ, ktoré sa zaviedli s účinnosťou od 1. januára 2013 potvrdzuje aj ostatná nepriama novela zákona o zdravotnom poistení, ktorá bola schválená koncom roka 2013 a účinnosť nadobudne 1. januára 2014, tzn. mierne zvýšenie na 50 % miesto 44,2 % pri minimálnom základe a zotrvanie na úrovni 60-násobku priemernej mesačnej mzdy spred dvoch rokov pri maximálnom vymeriavacom základe. V prechodných ustanoveniach sa určuje povinnosť poisťovníam použiť pri vykonaní ročného zúčtovania poistného za rok 2013 celkový vymeriavací základ v maximálnej výške 60-násobku priemernej mesačnej mzdy spred dvoch rokov, tzn. všetky druhy príjmov budú zaťažené poistným maximálne do výšky 47 160 eur.

Zmeny v zákone o zdravotnom poistení v súvislosti s dividendami od 1. januára 2014

Od 1. januára 2014 sa jednoznačne a jasne zavádza spoločný maximálny vymeriavací základ pre všetky druhy zárobkových činností na úrovni 60-násobku priemernej mesačnej mzdy v hospodárstve Slovenskej republiky zistenej štatistickým úradom za kalendárny rok, ktorý dva roky predchádza rozhodujúcemu obdobiu (tzv. priemerná mesačná mzda spred dvoch rokov). Rovnakou sumou je ohraničená aj maximálna suma, z ktorej bude platiteľ dividend odvádzať za poistenca preddavok na poistné. Sadzba pre poistné (ako aj pre preddavok) zostáva vo výške 14 %.

Platiteľovi dividend sa predlžuje lehota na vykazovanie výšky vyplatených dividend a preddavkov na poistné. Dividendy a preddavky na poistné po 1. 1. 2014 bude platiteľ vykazovať v lehote do ôsmeho dňa po uplynutí kalendárneho mesiaca, v ktorom boli vyplatené dividendy. Do 31. 12. 2013 sa jednalo o veľmi krátku dobu, a to 8 dní odo dňa vyplatenia dividend.

Za rok 2013 sa musia v daňovom priznaní zdaňovať aj výnosy (napr. kupóny) z dlhopisov a pokladničných poukázok (za prvý polrok len zo štátnych), čím automaticky u fyzických osôb podliehajú navyše zaťaženiu pre účely odvodu poistného na povinné verejné zdravotné poistenie. Novelou zákona o zdravotnom poistení sa ustanovuje v prechodných ustanoveniach výnimka pre výnosy z dlhopisov, ktoré sú súčasťou základu dane z príjmov fyzickej osoby za zdaňovacie obdobie roku 2013. **Výnosy (príjmy) z dlhopisov sa nebudú považovať za príjmy zo zárobkovej činnosti pre účely ročného zúčtovania poistného za rok 2013.** Fyzické osoby tak nezaplatia poistné na povinné verejné zdravotné poistenie a v prípade ak by sa tak rozhodli, nebudú musieť podávať dodatočné daňové priznanie.

Pripomíname, že uvedenou novelou zákona o dani z príjmov (ktorou sa zaviedla aj novela zákona o zdravotnom poistení) budú od 1. 1. 2014 v daňovom priznaní zdaňovať fyzické osoby len výnosy zo štátnych dlhopisov a štátnych pokladničných poukázok. Ostatné výnosy (príjmy) z dlhopisov a pokladničných poukázok (napr. z hypotekárnych záložných listov alebo podnikových obligácií) budú fyzickej osobe vyplatené už zdanené zrážkovou daňou.

Upozornenie

Poistenec, ktorý má príjem z dividend vyplatených právnickou osobou, ktorá vypláca dividendy a nemá sídlo na území Slovenskej republiky, je povinný oznámiť príslušnej zdravotnej poisťovni výšku vyplatených dividend za predchádzajúci rok najneskôr do konca mája kalendárneho roka nasledujúceho po roku, za ktorý sa ročné zúčtovanie poistného vykonáva

Príklady:

Poistencovi budú v roku 2013 vyplatené dividendy za účtovné obdobie roka 2012. Poistencovi sa z takto vyplateného príjmu nebudú odvádzať preddavky na poistné. Poistenec má povinnosť najneskôr do 31.05.2014 oznámiť príslušnej zdravotnej poisťovni výšku príjmu z vyplatených dividend a zdravotná poisťovňa mu poistné z tohto príjmu vypočíta v ročnom zúčtovaní poistného.

Poistencovi budú v roku 2014 vyplatené dividendy na účtovné roky 2012 a 2013. V tomto prípade bude poistenec platiť poistné z tohto príjmu dvojakým spôsobom. Príjmy z dividend za rok 2012, ktoré budú vyplatené v roku 2014 oznámi do 31.05.2015 príslušnej zdravotnej poisťovni a zdravotná poisťovňa mu z nich poistné vypočíta v ročnom zúčtovaní poistného. Z dividend za rok 2013 už platiteľ dividend vykáže a uhradí preddavky na poistné. Zdravotná poisťovňa preddavky na poistné zúčtuje v ročnom zúčtovaní poistného.